Suuri valiokunta

Torstai 5.10.2023 klo 13.15—14.09

Läsnä
puheenjohtaja Heikki Autto kok
1. varapuheenjohtaja Laura Huhtasaari ps
2. varapuheenjohtaja Maria Guzenina sd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9) (10 osittain)
jäsen Sanna Antikainen ps (1, 2, 3, 4) (5 osittain)
jäsen Eva Biaudet r (10, 11, 12, 13, 14, 15) (9 osittain)
jäsen Juho Eerola ps
jäsen Ritva Elomaa ps (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9) (10 osittain)
jäsen Elisa Gebhard sd
jäsen Teemu Keskisarja ps
jäsen Kimmo Kiljunen sd (10 osittain)
jäsen Jani Kokko sd
jäsen Katri Kulmuni kesk (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9) (10 osittain)
jäsen Matias Mäkynen sd (3, 4, 5, 6) (2, 7 osittain)
jäsen Maria Ohisalo vihr
jäsen Susanne Päivärinta kok
jäsen Aura Salla kok
jäsen Saara-Sofia Sirén kok
jäsen Sari Tanus kd
jäsen Sinuhe Wallinheimo kok (1, 2, 3, 4) (5 osittain)
jäsen Eerikki Viljanen kesk (1, 2, 3, 4) (5 osittain)
varajäsen Pauli Aalto-Setälä kok
varajäsen Timo Furuholm vas (1, 2, 3, 4, 5, 6) (7 osittain)
varajäsen Ari Koponen ps (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9) (10 osittain)
varajäsen Jani Mäkelä ps (1, 2, 3, 4) (5 osittain)
varajäsen Anders Norrback r (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9) (10 osittain)
varajäsen Mikko Polvinen ps (1,2,3,3) (5 osittain)
varajäsen Mika Poutala kd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9) (10 osittain)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Kaisa Männistö
valiokuntaneuvos Anna Sorto

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 23 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Valtioneuvoston selvitys: Ehdotus neuvoston asetukseksi eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien Itämerellä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2024 ja asetuksen (EU) 2023/194 muuttamisesta tiettyjen muilla vesillä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien osalta

Valtioneuvoston E-selvitys E 30/2023 vp

Valiokunnan lausunto MmVL 5/2023 vp
Valiokunnan lausunto YmVL 8/2023 vp
Liiteasiakirja Ehdotus neuvoston asetukseksi eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien Itämerellä sovellettavien kalastusmahdollisuuksie
Valiokunnan lausuntoluonnos Valtioneuvoston selvitys: Ehdotus neuvoston asetukseksi eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien Itämerellä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2024 ja asetuksen (EU) 2023/194 muuttamisesta tiettyjen muilla vesillä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien osalta A 3
Eriävä mielipide E_30_2023_vp_eriävä_kesk_sd_vas_vihr.pdf B 3

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Puheenvuoron käyttivät puheenjohtaja Autto sekä ed. Kulmuni, Ohisalo, Norrback ja Guzenina.

Yksityiskohtaisen käsittelyn aikana Ed. Kulmuni esitti ed. Ohisalon kannattamana, että lausuntoluonnoksen 8. kappaleesta poistettaisiin sana ”merkittäviä”, 8. kappaleen viimeiseksi virkkeeksi lisättäisiin seuraava virke ”Suuri valiokunta huomauttaa kuitenkin, että lohen sosioekonominen vaikutus on silakkaa vähäisempi” ja lausuntoon lisättäisiin seuraava uusi kappale: ”Tällä perusteella suuri valiokunta katsookin, että ICES:n tieteellisen neuvon mukaisesti alueella 29N-30 Selkämerellä, Saaristomerellä ja Ahvenanmerellä tulisi rajoittaa lohen kalastusta, jos ja kun lohen vaelluskalakanta halutaan pelastaa. Tätä taustaa vasten suuri valiokunta ei pidä myöskään perusteltuna lohen käyttämättömien kalastuskiintiöiden siirtoa, koska ne yhtälailla heikentävät lohen vaelluskalakantaa.” Ehdotus hävisi äänin 14-8 (- tyhjää).

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen sellaisenaan.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Lausuntoon jätettiin eriävä mielipide: kesk, sd, vas ja vihr.

4. Valtioneuvoston selvitys: E-kirje - Komission tiedonanto sekä ehdotukset EU:n monivuotista rahoituskehystä 2021-2027 koskevaksi välitarkistukseksi
Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Ukrainan tukivälineen perustamisesta monivuotisten rahoituskehysten välitarkastelun yhteydessä
Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta neuvoston asetukseksi vuosia 2021-2027 koskevan monivuotisen rahoituskehyksen vahvistamisesta annetun neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2020/2093 muuttamisesta (rahoituskehysasetus)
Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta asetukseksi Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälineen perustamisesta (STEP)

Valtioneuvoston E-selvitys E 17/2023 vp

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 36/2023 vp
Valtioneuvoston U-kirjelmä U 38/2023 vp
Valtioneuvoston U-kirjelmä U 41/2023 vp
Valiokunnan lausunto UaVL 2/2023 vp
Valiokunnan lausunto TaVL 14/2023 vp
Valiokunnan lausunto VaVL 1/2023 vp
Valiokunnan lausuntoluonnos Valtioneuvoston selvitys: E-kirje - Komission tiedonanto sekä ehdotukset EU:n monivuotista rahoituskehystä 2021-2027 koskevaksi välitarkistukseksi A 4
Eriävä mielipide E_17_2023_vo_eriävä_kesk.pdf B 4
Eriävä mielipide E_17_2023_vo_eriävä_sd.pdf C 4
Eriävä mielipide E_17_2023_vp_eriävä_vihr_vas.pdf D 4

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Puheenvuoron käyttivät ed. Guzenina, Gebhard, Kulmuni, Viljanen, Ohisalo ja Furuholm.

Yksityiskohtaisen käsittelyn aluksi ed. Guzenina esitti, ed. Gebhardin kannattamana, että lausuntoluonnos saisi pöydälle jaetussa eriävässä mielipiteestä 1 ilmenevän sisällön. Ed. Kulmuni esitti, ed. Viljasen kannattamana, että lausuntoluonnos saisi pöydälle jaetusta eriävästä mielipiteestä 2 ilmenevän sisällön. Ed. Ohisalo esitti, ed. Furuholmin kannattamana, että lausuntoluonnos saisi pöydälle jaetusta eriävästä mielipiteestä 3 ilmenevän sisällön.

Puheenjohtajan esityksestä päätettiin ensin äänestää ed. Guzeninan ehdotuksesta ed. Kulmunin esitystä vastaan. Ensimmäisessä äänestyksessä ed. Guzeninan ehdotus todettiin voittaneeksi äänin 6-2 (14 tyhjää). Tämän jälkeen äänestettiin ed. Guzeninan ehdotuksesta ed. Ohisalon ehdotusta vastaan. Ed. Guzeninan ehdotus voitti äänin 4-2 (16 tyhjää). Tämän jälkeen ed. Guzeninan ehdotuksesta äänestettiin pohjaesitystä vastaan.

Pohjaesitys hyväksyttiin äänin 14-6 (3 tyhjää).

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen sellaisenaan.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Lausuntoon jätettiin eriävä mielipide: kesk, sd, vas ja vihr

5. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksista: ehdotus neuvoston päätökseksi Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annetun päätöksen (EU, Euratom) 2020/2053 muuttamiseksi (omien varojen päätös); ehdotus neuvoston asetuksen vuosia 2021-2027 koskevan monivuotisen rahoituskehyksen vahvistamisesta annetun asetuksen muuttamiseksi (rahoituskehysasetus)
Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta neuvoston asetukseksi päästökauppajärjestelmään, hiilirajamekanismiin ja jäännösvoittojen uudelleenkohdentamiseen perustuvien omien varojen käyttöön asettamisessa sovellettavista menetelmistä ja menettelystä sekä käteisvarojen saamiseksi toteutettavista toimenpiteistä, sekä ehdotuksesta neuvoston asetukseksi huhtikuun 30 päivänä 2021 annetun asetuksen (EU, Euratom) 2021/768 muuttamisesta Euroopan unionin uusia omia varoja koskevien täytäntöönpanotoimenpiteiden osalta

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 22/2022 vp
Valtioneuvoston U-kirjelmä U 39/2022 vp
Valiokunnan lausunto YmVL 16/2022 vp
Valiokunnan lausunto VaVL 9/2022 vp
Valiokunnan lausunto TaVL 25/2022 vp
Valiokunnan lausunto SuVL 9/2022 vp
U-jatkokirjelmä UJ 21/2023 vp
Valiokunnan lausunto TaVL 14/2023 vp
Valiokunnan lausunto VaVL 5/2023 vp

Puheenvuoron käyttivät ed. Ohisalo, Furuholm ja Guzenina.

Ed. Furuholm ehdotti, ed. Ohisalon kannattamana, että suuri valiokunta hyväksyisi seuraavan eduskunnan (SuVEK) kannan: Suuri valiokunta katsoo, että Suomen tulee kannattaa uusia varoja koskevien muutosten toimeenpanoa jo kuluvan rahoituskehysjakson aikana ja suhtautua avoimesti uusien varojen käyttämiseen perusteltuihin, EU:n ja Suomen strategisia tavoitteita edistäviin toimiin myös laajemmin kuin pelkät elpymis- ja palautumistukivälineen takaisinmaksutarpeet edellyttävät. Erityistä huomiota omien varojen kehittämisessä on annettava ratkaisuille, jotka tukevat digitaalista siirtymää ja käsillä olevan ekologisen rakennemuutoksen edellyttämää vihreää siirtymää. Hyvä esimerkki tällaisesta on komission esitys päästökauppatulojen käyttämisestä omana varana. Jatkossa vastaavia uusia omia varoja voisivat olla esimerkiksi Euroopan unionin laajuinen lentovero tai finanssitransaktiovero. Ehdotuksesta äänestettiin pohjaesitystä vastaan.

Pohjaesitys hyväksyttiin äänin 17-6 (- tyhjää).

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 55/2023 vp: Suuri valiokunta yhtyy erikoisvaliokuntien lausuntojen (VaVL 5/2023 vp ja TaVL 14/2023 vp) mukaisesti valtioneuvoston kantaan. Suuri valiokunta suhtautuu valtioneuvoston tavoin avoimesti ja rakentavasti EU:n omien varojen järjestelmän kehittämiseen ottaen erityisesti huomioon elpymisvälineen takaisinmaksun rahoittamiseen liittyvät näkökohdat. Neuvotteluissa tulee ottaa huomioon Suomen ja samalla veronmaksajien kokonaisetu (VaVL 5/2023 vp). Suuri valiokunta katsoo lisäksi talousvaliokunnan tavoin, että järjestelmän tulisi olla yksinkertainen, läpinäkyvä ja hallinnollisesti kustannustehokas. Suuri valiokunta yhtyy erikoisvaliokuntien tavoin valtioneuvoston näkemykseen siitä, että mahdolliset unionin uudet omat varat tulisi ottaa käyttöön vuonna 2028, jolloin olisi tiedossa myös EU:n tulevat rahoitustar-

peet. Suuri valiokunta suhtautuu myönteisesti ehdotukseen siirtää osa uuden tieliikenteen ja rakennusten päästökauppajärjestelmän (nk. ETS 2) ja osa hiilirajamekanismin tuloista unionin talousarvioon omina varoina. Suuri valiokunta yhtyy valtioneuvoston kantaan siinä, että nykyisten päästökauppajärjestelmästä (nk. ETS 1) kertyvien tulojen kohdennus kansallisiin talousarvioihin tulisi säilyttää ensisijaisesti nykyisellään. Valiokunta yhtyy valtioneuvoston kriittiseen kantaan myös komission ehdottaman yritysten voittoihin perustuvan tilastollisen oman varan osalta. Tilastollinen oma vara ei toisi lisäarvoa verrattuna nykyiseen bruttokansantuloon perustuvaan omaan varaan, vaan monimutkaistaisi unionin rahoitusjärjestelmää. Suuri valiokunta pitää valtioneuvoston ja talousvaliokunnan tavoin tärkeänä rahoitusuudistusten yhteyttä unionin keskeisiin strategisiin tavoitteisiin, jotka tuovat lisäarvoa koko unionin tasolla ja tukevat myös Suomen kansallisia intressejä. Talousvaliokunnan lausunnossa viitataan laajempaan keskusteluun eurooppalaisista julkishyödykkeistä ja tarpeesta arvioida, mitkä ovat sellaisia kysymyksiä, joihin tarvitaan rajat ylittäviä ratkaisuja ja joissa yksittäisen maan investointeja ei voida pitää tehokkaimpana tapana vastata tavoitteisiin. Suuri valiokunta korostaa tarvetta varautua ja osallistua aktiivisesti ja ennakollisesti asiasta käytävään laajempaan keskusteluun.

6. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotukset Euroopan unionin finanssipolitiikan sääntöjen muuttamiseksi (Finanssipolitiikan säännöt)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 23/2023 vp

Valiokunnan lausunto TaVL 13/2023 vp
Valiokunnan lausunto VaVL 2/2023 vp
Valiokunnan lausuntoluonnos Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotukset Euroopan unionin finanssipolitiikan sääntöjen muuttamiseksi (Finanssipolitiikan säännöt) A 6

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Puheenvuoron käyttivät ed. Ohisalo, Furuholm ja Guzenina.

Todetaan, että asian yksityiskohtainen käsittely suoritetaan ke 11.10.2023 klo 9.00 pidettävässä kokouksessa.

7. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle satunnaisen linja-autoliikenteen kuljettajien ajo- ja lepoaikoja koskevista erityissäännöistä

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 19/2023 vp

Valiokunnan lausunto TyVL 2/2023 vp

Merkittiin saapuneeksi liikenne- ja viestintävaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä.

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 56/2023 vp: Valiokunta yhtyy erikoisvaliokunnan lausunnon mukaisesti valtioneuvoston kantaan.

8. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiveiksi lippuvaltiota koskevien vaatimusten noudattamisesta annetun direktiivin (2009/21/EY) muuttamisesta ja satamavaltioiden suorittamasta valvonnasta annetun direktiivin (2009/16/EY) muuttamisesta

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 32/2023 vp

Valiokunnan lausunto LiVL 9/2023 vp

Liikenne- ja viestintävaliokunnan lausunto LiVL 9/2023 vp on saapunut valiokuntaan.

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 57/2023 vp: Valiokunta yhtyy erikoisvaliokunnan lausunnon mukaisesti valtioneuvoston kantaan.

9. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle aikuisten rajatylittävää suojelua koskevista komission säädösehdotuksista

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 43/2023 vp

Valiokunnan lausunto LaVL 11/2023 vp

Lakivaliokunnan lausunto LaVL 11/2023 vp on saapunut valiokuntaan.

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 58/2023 vp: Valiokunta yhtyy erikoisvaliokunnan lausunnon mukaisesti valtioneuvoston kantaan.

10. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien ja asetuksen muuttamiseksi pankkien kriisinratkaisu- ja talletussuojasääntelyn kehittämisestä

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 21/2023 vp

Asiantuntijalausunto U 21/2023 vp SuV 05.10.2023 neuvotteleva virkamies Nina Santaharju, valtiovarainministeriö Asiantuntijalausunto
Asiantuntijalausunto U 21/2023 vp SuV 05.10.2023 Suomen Pankki Asiantuntijalausunto
Asiantuntijalausunto U 21/2023 vp SuV 05.10.2023 Finanssiala ry Asiantuntijalausunto

Valiokunnassa oli kuultavana:
- neuvotteleva virkamies Nina Santaharju, valtiovarainministeriö, liite

Valiokuntaan ovat saapuneet kirjalliset lausunnot:
- Suomen Pankki, liite
- Finanssiala ry, liite

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Todettiin, että suuri valiokunta ottaa asiaan kantaa 11.10.2023 klo 9.00 pidettävässä kokouksessa.

Puheenvuoron käyttivät ed. Salla, Päivärinta ja Keskisarja.

Merkittiin, että kokous ei enää ollut päätösvaltainen.

11. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä neuvoston puitepäätöksen 2001/220/YOS korvaamisesta annetun direktiivin 2012/29/EU muuttamisesta

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 44/2023 vp

Valiokunnan lausunto LaVL 12/2023 vp

Lakivaliokunnan lausunto LaVL 12/2023 vp on saapunut valiokuntaan.

12. Valtioneuvoston kirjelmä Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ehkäisyä ja torjuntaa koskevista säännöistä (COM(2022) 209 final)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 69/2022 vp

Valiokunnan lausunto HaVL 27/2022 vp
Valiokunnan lausunto PeVL 53/2022 vp
U-jatkokirjelmä UJ 19/2023 vp
Valiokunnan lausunto HaVL 8/2023 vp
Valiokunnan lausunto LiVL 5/2023 vp
Asiantuntijalausunto U 69/2022 vp SuV 05.10.2023 Teknologiateollisuus ry edustaen myös Finnish Information Security Cluster - Kyberala ry:tä Asiantuntijalausunto A 12

Valiokunta merkitsi saapuneeksi: suuren valiokunnan työjaostolle keskiviikkona 4.10.2023 toimitetut asiantuntijalausunnot: erityisasiantuntija Pekka Vasara sisäministeriö, lainsäädäntöneuvos Niklas Vainio oikeusministeriö, ylitarkastaja Pauliina Penttilä liikenne- ja viestintäministeriö, IT-erityisasiantuntija Lauri Karppinen, Tietosuojavaltuutetun toimisto sekä kirjalliset lausunnot: Electronic Frontier Finland - Effi ry, Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry ja.

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:
- Teknologiateollisuus ry edustaen myös Finnish Information Security Cluster - Kyberala ry:tä, liite

13. Työllisyys- ja sosiaaliministerineuvosto 9.10.2023

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 56/2023 vp

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 56/2023 vp A 13

Valmistelu

Asia käsiteltiin kirjallisessa menettelyssä.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

14. Muut asiat

-

15. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on keskiviikkona 11.10.2023 klo 9.00

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Anna Sorto